

ਸਿਵਲ ਮੂਲ
ਐਸ ਬੀ ਕੈਪੂਰ ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ
ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ
ਬਨਾਮ
ਪਾਨੀਪਤ ਫੂਲਨ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦਾਤਾ।
1962 ਦੇ ਸਿਵਲ ਮੂਲ ਨੰਬਰ

ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ (1956 ਦਾ 1)-ਐਸ.ਐਸ. 111 (5) ਅਤੇ 155--ਕੀ ਵਿਕਲਪਕ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ--ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਦਾ ਨਾਮ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ--ਕੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਨਾਮ "ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ" ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਧਾਰਾ 111(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤੀ ਕੰਮਕਾਜ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਦੇ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਅ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 111 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 155 ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ। ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 155 ਦਾ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਨੋਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿਕਲਪਕ ਉਪਚਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (i) ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ "ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਦੇ ਬਿਨਾਂ" ਵਾਕਾਂਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ (ਏ) ਧਾਰਾ 155 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ, ਯਾਨੀ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਨਾਮ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਇਸ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨਾਮ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ "ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ" ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਜੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਧਾਰਾ 111 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (5) ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਪੀਲੀ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੈਂਬਰ, ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਉਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ। ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਦੀ ਐਂਟਰੀ "ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ" ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 155 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਐੱਫ ਸੀ ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਜੀ ਪੀ ਜੈਨ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ, ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ - ਲਈ
ਡੀ.ਆਰ. ਨੰਦਾ ਅਤੇ ਡੀ.ਐਨ. ਅਵਾਸਥੀ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਆਰਡਰ

ਕੈਪੂਰ, ਜੇ.-ਇਹ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ, 1956 (1956 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ. 1) ਦੀ ਧਾਰਾ 155 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਹੈ, ਜੋ ਪਾਨੀਪਤ ਫੂਲਨ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕ ਹੈ- ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਪਨੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ 1,000 ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਦਾਇਗੀਸ਼ੁਦਾ ਸ਼ੇਅਰ 10,000 ਰੁਪਏ ਮੁੱਲ ਦੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੀਤਾ ਰਾਮ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2, ਜਿਸ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ 40,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਫੇਸ ਵੈਲਿਊ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਸਨ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਪਰ ਨਵੰਬਰ, 1958 ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਵੰਬਰ, 1960 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਨੇ ਦਰਸ਼ਨ ਲਾਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਤੋਂ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ 10 ਰੁਪਏ ਅੰਕੜੇ ਮੁੱਲ ਦੇ 100 ਸ਼ੇਅਰ ਖਰੀਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸ਼ੇਅਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੇ ਟਰਾਂਸਫਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਵੱਲੋਂ 12 ਮਾਰਚ 1961 ਨੂੰ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟਰਾਂਸਫਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 111 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਕੱਤਰ, ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਕੰਪਨੀ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿਭਾਗ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਕੋਲ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਪਨੀ ਲਾਅ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ ਸੈਕਟਰੀ ਨੇ ਉਸ ਦੇ 13 ਜੁਲਾਈ, 1962 ਦੇ ਆਰਡਰ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 10 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਮੇਸਰਸ ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕੰਪਨੀ, ਜੋ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਏਜੰਟ ਹਨ, ਨੇ 28 ਜੁਲਾਈ, 1962 ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਸੈਕਟਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ।

ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ 13 ਜੁਲਾਈ, 1962 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਏਜੰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਤਬਾਦਲਾ ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਇੱਕ ਅਣਚਾਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਸਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਏਜੰਸੀ ਫਰਮ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਟ (ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕੰਪਨੀ) ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਪਾਰਟਨਰ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਵੀਰ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼, ਜਿਸ ਨੇ 12 ਮਾਰਚ, 1961 ਨੂੰ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਵੀਰ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਦਰਸ਼ਨ ਲਾਲ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਦੇ ਨਾਮ 10 ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤਾ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 111 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (9) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

"ਜੇਕਰ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (8) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੰਪਨੀ, ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਹਰੇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਡਿਫਾਲਟ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰ ਦਿਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੌ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਡਿਫਾਲਟ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ"।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਭਾਈਵਾਲ ਦੁਆਰਾ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ

ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚੋਂ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਦਾ ਨਾਮ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਰਸ਼ਨ ਲਾਲ, ਬਦਲੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਾਬਕਾ ਧਿਰ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਹੈ। ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਗਲਤ, ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਮਨਮਾਨਾ ਸੀ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਿਤੀ 13 ਜੁਲਾਈ, 1962 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਤੋਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 155 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਣਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ –

- (1) ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ?
- (2) ਕੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 155 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 111 ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਹੈ?
- (3) ਕੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਪਾਰਟਨਰ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 10 ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਤਬਾਦਲਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ?
- (4) ਕੀ ਕੰਪਨੀ ਕੋਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਹੈ?
- (5) ਕੀ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਦੁਰਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ?
- (6) ਰਾਹਤ।

ਧਿਰਾਂ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਮੁੱਦੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਾਥਮਾਂ 9 ਨਵੰਬਰ, 1962 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 1- ਇਤਰਾਜ਼, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੰਭਵ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜੇਕਰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਦਾ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 155 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ "ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਂਬਰ" ਵੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਕੋਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ।

ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 2.-ਉਪਰੋਕਤ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਖੋਜ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਜੇਕਰ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 2 ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਦਾ ਨੰ. 2 ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 155 ਵੱਧ ਜਾਂ ਘੱਟ ਹੈ ਇੰਡੀਅਨ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ, 1913 (1913 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ. 7) ਦੀ ਧਾਰਾ 38 ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 111, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਇਸ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕੰਪਨੀ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾਵਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਜਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੰਪਨੀ ਆਰਡਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰੇਗੀ (ਉਪ-ਧਾਰਾ 5)। ਉਪ-ਧਾਰਾ (9), ਜੋ ਕਿ ਉੱਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਕੰਪਨੀਜ਼ (ਸੇਧ) ਐਕਟ, 1960 ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 155 ਦੇ ਤਹਿਤ (ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਤੱਕ), ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ, ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ, ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਧੀਨ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3), ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਲਈ ਹੁਣ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 155 ਸੈਕਸ਼ਨ 111 ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਵਿਕਲਪਕ ਉਪਚਾਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਹੀ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ੍ਰੀ ਐਫ.ਸੀ. ਮਿੱਤਲ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ, ਇਹ ਕਿ ਧਾਰਾ 111 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਧਾਰਾ 155 ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ ਸਦਾਸ਼ਿਵ ਸ਼ੰਕਰ ਡਾਂਡਿਗੋ ਬਨਾਮ ਗਾਂਧੀ ਸੇਵਾ ਸਮਾਜ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (1), ਰੀ. ਕੋਰੋਨੇਸ਼ਨ ਟੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ (2), ਅਤੇ ਮਾਉਂਟ ਨਜ਼ਮੁੰਨੇਸਾ ਬੇਗਮ ਬਨਾਮ ਵਿਦਿਆਸਾਗਰ ਕਾਟਨ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਿਟਿਡ (3), ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਸਿਰਫ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਦੋ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਫਿਰ ਧਾਰਾ 111 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਉਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 155 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਰੁਖ ਕੀਤਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 155 ਧਾਰਾ 111 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 155 ਨਿਯੰਤਰਣ ਧਾਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ

ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਮ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਣਾ ਬੇਅਰਥਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵੀ ਸਵਾਲ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀ ਧਾਰਾ 155(3) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਸ਼ਕਤੀ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੰਬੇ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ 1960 ਦੇ ਸੇਧ ਐਕਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 111 ਵਿੱਚ ਉਪ ਧਾਰਾ (9) ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਚੁਣਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਲਈ ਧਾਰਾ 155 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਮਿੱਤਲ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਲਕੱਤਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਸੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 111 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੀ. ਕੋਰੋਨੇਸ਼ਨ ਟੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਿਡ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 155 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਉਪਾਅ ਧਾਰਾ 111 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਮਰਥ ਸੀ ਧਾਰਾ 155 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੋਈ ਵੀ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਰਜਿਸਟਰ ਦੀ ਸੇਧ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੇਸ, ਸਦਾਸ਼ਿਵ ਸੰਕਰ ਡਾਂਡਿਗੋ ਬਨਾਮ ਗਾਂਧੀ ਸੇਵਾ ਸਮਾਜ ਲਿਮਿਟਿਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਧਾਰਾ 111 ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਅਗਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮਾਊਂਟ ਨਜ਼ਮੁੰਨੇਸਾ ਬੇਗਮ ਬਨਾਮ ਵਿਦਿਆਸਾਗਰ ਕਾਟਨ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਿਟਿਡ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਸੀ, ਕੀ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼ੇਅਰ ਖਰੀਦੇ ਸਨ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸੈਕਸ਼ਨ 155 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਧਾਰਾ 111 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਸੰਕਰ ਡਾਂਡਿਗੋ ਬਨਾਮ ਗਾਂਧੀ ਸੇਵਾ ਸਮਾਜ ਲਿਮਿਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 111 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਲਈ ਧਿਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਆਉਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਲਕੱਤਾ ਦੇ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਜੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਧੀਨ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 155 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 111 ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਹੈ, ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ? ਜੇਕਰ ਸ਼੍ਰੀ ਮਿੱਤਲ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੇਚ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣਗੇ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ) ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੇ 10 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (9) ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਾਰੀ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣੇ ਪੈਣਗੇ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਹਰੇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਡਿਫਾਲਟ ਹੈ। ਦੁਬਾਰਾ ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਕੰਪਨੀ 10 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਿਫਾਲਟ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 155 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਨਾਮ ਆਪਣੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਟਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ

ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 111 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਪੀਲੀ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 155 (1) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (i) ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ " ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ " ਦੇ ਵਿੱਚ ਯਾਨੀ ਇਸ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਨਾਮ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਟਾਉਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਤਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨਾਮ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ "ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ" ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ, ਜੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਧਾਰਾ 111 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਪੀਲੀ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ, ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਉਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ- ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਦੀ ਐਂਟਰੀ "ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ" ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 155 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਉਲਟ, ਸ੍ਰੀ ਮਿੱਤਲ ਨੇ ਦੋ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ, ਪਹਿਲੀ ਇੱਕ ਆਮ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵੱਲ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 111 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਮਿੱਤਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਧਾਰਾ 155 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪ ਧਾਰਾ (5) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹਨ; ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤਬਾਦਲਾ "ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ" ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤਬਾਦਲਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਰਜਿਸਟਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 155 ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੜ ਨਿਵਾਰਣ ਧਾਰਾ 155(1) (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਠੋਸ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਜੋ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਫਿਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ ਆਫ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ (ਨਕਲ ਐਨੈਕਸਰ 'ਏ') ਆਰਟੀਕਲ 33 ਤੋਂ 38 ਦੇ ਤਹਿਤ; ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨਾ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਫਰਮ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਪਾਰਟਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦਾ ਕਿ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਤਹਿਤ, "ਅਧਿਕਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਟ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਟ ਇੱਕ ਫਰਮ ਹੈ, ਫਰਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਭਾਈਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (31) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਉਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਅਰਥ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜੇ ਇਹ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਕੈਦ, ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਸਮੀਕਰਨ " ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਕਿ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਗਲਤੀ, ਗੈਰ-ਪਾਲਣਾ ਆਦਿ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ।" ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਸੈਕਟਰੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ 18 ਜੁਲਾਈ, 1962 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਪਾਲਣਾ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਾਗੂ ਹੋਈ ਸੀ। ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਫਰਮ

ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਪਾਰਟਨਰ, ਜਿਸਨੂੰ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ, ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਧਾਰਾ 111 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (9) ਦੇ ਅਧੀਨ ਡਿਫਾਲਟ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 13 ਜੁਲਾਈ, 1962 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਜੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, "ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ" ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 155 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ।

ਮਿਸਟਰ ਡੀ.ਐਨ. ਅਵਸਥੀ ਨੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਈ ਕੁਝ ਸਮਰਥਨ, ਕਿ ਧਾਰਾ 111 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 155 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੁਆਰਾ ਉਪਚਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਬਦਲਵੇਂ ਉਪਾਅ ਹਨ, ਜੋ ਹਰੀਨਗਰ ਸੂਗਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਆਮ ਸੁੰਦਰ ਝੁਨਝੁਨਵਾਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (4) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 397 'ਤੇ, ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਨਿਰੀਖਣ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 111(3) ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਧਾਰਾ 155 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਈ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਦਾ ਵਿਕਲਪਕ ਉਪਾਅ ਹੈ। ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 111 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 155 ਧਾਰਾ 111 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਧਾਰਾ 111(3) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਨਿਆਂਇਕ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਦੇ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ, ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਧਾਰਾ 111 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (5) ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 155 ਅਧੀਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 155 ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿਕਲਪਕ ਉਪਚਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਅਸਵਤੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਕੇਸ ਉਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਮੁੱਦੇ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ, ਮੈਂ ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ।

(1) ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1958 ਬੋਮ, 247 ਪੰਨਾ ਨੰ. 248 ਤੋਂ 249 ਤੇ।

(2) ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1961 ਕੈਲ. 528 ਪੰਨਾ ਨੰ. 528 ਅਤੇ 529 ਤੇ।

(3) ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1962 ਕੈਲ 380 ਪੰਨਾ ਨੰ 385 ਤੋਂ 386 ਤੇ।

(4) (1961) 31 ਕੰਪਨੀ ਕੇਸ 387।

ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।